

Priopćenje za medije

Luxembourg, 24. siječnja 2022.

5G mrežama u EU-u potreban je novi zamah

Europski revizorski sud (Sud) u danas objavljenom tematskom izvješću poziva na stvaranje novog poticaja kako bi se u EU-u ubrzalo uvođenje 5G mreža, novog svjetskog bežičnog standarda za mobilne mreže. Države članice znatno kasne s uvođenjem 5G mreža, čime se dovodi u pitanje ostvarenje ciljeva EU-a u području pristupa i pokrivenosti 5G mrežama. Istodobno je potrebno uložiti dodatne napore u rješavanje sigurnosnih pitanja u vezi s uvođenjem 5G mreža na dosljedan i usklađen način, poručuju revizori.

5G usluge neophodne su za širok raspon aplikacija koje se upotrebljavaju u brojnim sektorima gospodarstva EU-a i svakodnevnom životu građana. Procjenjuje se da bi doprinos 5G mreža BDP-u EU-a u razdoblju 2021. – 2025. mogao dosegnuti iznos do 1 bilijuna eura uz potencijal za otvaranje ili preobrazbu do 20 milijuna radnih mjesta. 5G mreže donose brojne mogućnosti za rast, ali i određene rizike: ograničen broj dobavljača koji mogu uspostaviti 5G mreže i njima upravljati dovodi do veće ovisnosti o takvim dobavljačima, kao i do većih rizika povezanih s utjecajem „neprijateljskih državnih aktera“.

U svojem akcijskom planu iz 2016. Europska komisija utvrdila je 2025. godinu kao rok za uvođenje 5G mreža u svim gradskim područjima i duž glavnih prometnih pravaca. U ožujku prošle godine utvrdila je dodatnu ciljnu vrijednost: pokrivenost cijelog područja EU-a 5G mrežama do 2030. Međutim, revizori primjećuju da je samo polovica država članica te ciljeve uključila u svoje nacionalne strategije za 5G mreže. Komisija podupire države članice u postizanju tih ciljeva različitim inicijativama, smjernicama i financijskim sredstvima. Međutim, nikad nije jasno utvrdila očekivanu razinu kvalitete 5G usluga. To bi moglo izazvati nejednakosti u pristupu 5G uslugama i njihovoj kvaliteti na razini cijelog EU-a, čime bi se „digitalni jaz“ dodatno povećao, ističu revizori.

„Na cijelom području EU-a izdvojiti će se iznos do 400 milijardi eura za razvoj 5G mreža kako bi se pružila potpora budućem gospodarskom rastu i konkurentnosti.“ No budući da brojne države članice zaostaju u njihovu uvođenju, EU je još daleko od iskorištavanja prednosti koje 5G mreže nude“, poručila je Annemie Turtelboom, članica Europskog revizorskog suda zadužena za ovo izvješće. „Osim toga, pristup koji države članice primjenjuju na sigurnost 5G mreža, osobito potreba za usklađenim djelovanjem, i dalje je strateški važan za tehnološku suverenost EU-a i jedinstveno tržište.“

U ovom priopćenju za medije iznesene su glavne poruke tematskog izvješća Europskog revizorskog suda. Cjeloviti tekst izvješća dostupan je na eca.europa.eu.

ECA Press

12, rue Alcide De Gasperi – L-1615 Luxembourg

E: press@eca.europa.eu @EUAuditors eca.europa.eu

Sve države članice osim Cipra, Litve, Malte i Portugala ispunile su prijelazni cilj za 2020. prema kojemu najmanje jedan veliki grad treba imati pristup 5G mrežama. No mnoge zemlje EU-a ne ostvaruju zadovoljavajući napredak u uvođenju 5G mreža. Prema procjenama Komisije vjerojatnost ostvarenja cilja za 2025. u šesnaest zemalja EU-a u najboljem je slučaju srednja (Austrija, Češka, Estonija, Njemačka, Irska, Litva, Malta, Nizozemska, Poljska, Portugal i Slovenija), a u najgorem slučaju mala (Belgija, Bugarska, Hrvatska, Cipar i Grčka). Do studenoga 2021. 23 države članice još nisu prenijele relevantnu direktivu EU-a u nacionalna zakonodavstva, kojom se, među ostalim, utvrđuju rokovi za dodjelu pionirskih frekvencijskih pojaseva 5G mreže. Revizori ističu da se trenutačnom brzinom uvođenja ciljevi utvrđeni za ovo desetljeće vrlo vjerojatno neće ostvariti.

Uvođenje 5G mreža usko je povezano sa sigurnosnim pitanjima. Dobavljači sa sjedištem u zemljama EU-a obvezni su pridržavati se standarda i pravnih zahtjeva EU-a. Međutim, šest od osam najvećih dobavljača, primjerice Huawei (Kina) i Samsung (Južna Koreja), nema sjedište u EU-u. Zakonodavstvo u zemljama izvan EU-a može se znatno razlikovati od standarda EU-a, npr. u pogledu zaštite osobnih podataka. Revizori izražavaju zabrinutost zbog činjenice da bi se na korisnike unutar EU-a primjenjivali strani zakoni u slučajevima u kojima su kontrolni centri softvera smješteni izvan EU-a. Komisija je pružila brz odgovor kada je sigurnost 5G mreža postala veoma važno pitanje na razini EU-a: u siječnju 2020. donijela je paket instrumenata EU-a za kibersigurnost 5G mreža. Unatoč tome, za niz operatora koji su dotad već bili odabrali svoje dobavljače odgovor je stigao prekasno.

Unatoč prekograničnoj naravi sigurnosnih pitanja u vezi s 5G mrežama, kako ističu revizori, ne postoji mnogo javno dostupnih informacija o načinu na koji zemlje EU-a pristupaju sigurnosnim pitanjima, posebno pitanju visokorizičnih dobavljača. Time državama članicama postaje teže postići usklađen pristup te se ujedno ograničava mogućnost Komisije da predlaže poboljšanja u području sigurnosti 5G mreža. Revizori su utvrdili da činjenica da mjere sadržane u paketu nemaju obvezujući učinak vodi do toga da države članice u praksi primjenjuju različite pristupe kad je u pitanju upotreba opreme određenih dobavljača ili opseg ograničenja koja nameću visokorizičnim dobavljačima. Povrh toga, isključivanjem visokorizičnih dobavljača iz svojih mreža bez prijelaznog razdoblja države članice mogle bi izazvati znatne troškove zamjene opreme. Zasad nije jasno bi li se naknada takvih troškova mogla smatrati državnom potporom i bi li to bilo u skladu s pravilima EU-a o tržišnom natjecanju.

Komisija dosad nije procijenila kakav bi potencijalni učinak imali slučajevi u kojima bi pojedina država članica svoje 5G mreže uspostavila s pomoću opreme dobavljača koji bi se u drugoj državi članici smatrao visokorizičnim. Revizori upozoravaju da bi se takvi slučajevi mogli odraziti na prekograničnu sigurnost, pa čak i funkcioniranje jedinstvenog tržišta EU-a.

Kontekst

Tematsko izvješće br. 3/2022 „Uvođenje 5G mreža u EU-u: bilježe se kašnjenja u uvođenju mreža, a određena sigurnosna pitanja i dalje nisu riješena” dostupno je na internetskim stranicama Suda (eca.europa.eu).

Današnjim izvješćem dopunjuju se ostale publikacije objavljene tijekom posljednjih nekoliko godina, posebice pregled o [odgovoru EU-a na kinesku strategiju ulaganja pod državnom kontrolom](#) i informativni dokument o [kibersigurnosnoj politici EU-a](#), kao i tematska izvješća o [digitalizaciji europske industrije](#) i [širokopojasnom pristupu internetu u državama članicama](#).

Sud predstavlja svoja tematska izvješća Europskom parlamentu i Vijeću EU-a, kao i drugim zainteresiranim stranama, kao što su nacionalni parlamenti, dionici u predmetnom sektoru i predstavnici civilnog društva. Velika većina preporuka koje Sud iznosi u svojim izvješćima provede se u djelo.

Kontakt za medije

Služba Suda za odnose s medijima: press@eca.europa.eu

- Vincent Bourgeois: vincent.bourgeois@eca.europa.eu – M: (+352) 691 551 502
- Claudia Spiti: claudia.spiti@eca.europa.eu – M: (+352) 691 553 547